

ΚΥΡΙΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

Ήρεμη σκέψη και ψυχικό σθένος στην Εκπαίδευση

Δρ Ιωάννης Χριστοδούλου,

Αναπληρωτής Καθηγητής,

Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση Ηγεσία και Διοίκηση» στο CIIM

Το εκπαιδευτικό συγκείμενο είναι ο χώρος που μπορεί να εκδηλωθεί δημιουργικό και μη δημιουργικό άγχος για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Η φυσική ένταση που συνεπάγεται η παιδαγωγική σχέση και το εκπαιδευτικό έργο αποτελεί δυνάμει παράγοντα αποδυνάμωσης, νοητικής και ψυχικής, ακόμα και σωματικής, για τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ερευνητικό ζητούμενο αλλά και αίτημα καθημερινής μέριμνας είναι η εξομάλυνση της εκπαιδευτικής συνθήκης, η γαλήνευση των εκπαιδευτικών ηθών και η ψυχική ανθεκτικότητα. Στην Εκπαίδευση, κατεξοχήν, πρέπει να γίνεται εφικτό να επικρατεί η ήρεμη σκέψη και, συνακόλουθα, η ψυχική γαλήνη των μετόχων στο εκπαιδευτικό γίνεσθαι, η δημιουργική ηρεμία στις μεταξύ τους σχέσεις. Αυτά, κιόλας, διασφαλίζουν την ψυχική αντοχή σε περιόδους όπως η πρόσφατη, της δοκιμασίας από την πανδημία. Στην εισήγηση θα επιχειρηθούν τα ακόλουθα: α) θα αποδοθεί το εννοιολογικό περιεχόμενο του όρου «ήρεμη σκέψη», β) θα επισημανθεί το όφελος που απορρέει από αυτό το «είδος» και το ήθος σκέψης, γ) θα παρουσιαστούν μέθοδοι επίτευξης του πρακτικού στόχου του ψυχικού σθένους και δ) θα δοθούν παραδείγματα για το πώς η σκέψη μπορεί να λειτουργεί ήρεμα στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πράξης.

Διαχείριση Κρίσης στο Σχολικό Πλαίσιο

Πολίνα Θεμιστοκλεους

Εγγεγραμμένος Σχολικός Ψυχολόγος

Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, ΥΠΠΑΝ

Όταν συμβαίνουν αναπάντεχα και απροσδόκητα γεγονότα, τα οποία επηρεάζουν την ασφάλεια, υγεία και ψυχικό κόσμο μεγάλου αριθμού ατόμων, τότε υπάρχει επιτακτική ανάγκη για άμεση διαχείριση. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου, αποτελούν την πρώτη γραμμή που έρχεται καθημερινά σε επαφή με τους μαθητές και τις μαθήτριες. Γνωρίσουν τις εξατομικευμένες ανάγκες τους καθώς επίσης και την πολυσυνθετικότητα και πολυπλοκότητα της σχολικής μονάδας. Η επιτυχημένη διαχείριση κρίσης, εστιάζει στην προετοιμασία, στο σχέδιο ετοιμότητας, άμεση παρέμβαση, συνεχή προσαρμογή και στην αδιαίρετη προσπάθεια επαναφοράς της ομαλότητας. Στόχος είναι μέσα από τις «Ψυχολογικές Πρώτες Βοήθειες», η ανάκτηση του αισθήματος ασφάλειας και του ανήκειν. Για κάποια παιδιά, η τάξη είναι το καταφύγιό τους, ο/η εκπαιδευτικός η σταθερότητά τους και το σχολείο η ηρεμία στη ζωή τους. Η ετοιμότητα, λοιπόν, για διαχείριση προωθεί τη δημιουργία ψυχικά ανθεκτικών σχολείων και μεγιστοποιεί την ταχεία ανάκαμψη μετά από μια κρίση.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Ηρεμία ψυχής και νόησης: Προσεγγίσεις διαχείρισης θυμού

Δρ Έλενα Χριστοφίδου
Συντονίστρια Προγραμμάτων Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης,
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη (384 - 322 π.Χ), «ο καθένας μπορεί να θυμώσει, αυτό είναι εύκολο. Αλλά το να θυμώσει κανείς με το σωστό άτομο, στο σωστό βαθμό, για τον σωστό λόγο, τη σωστή στιγμή και με τον σωστό τρόπο, αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο.» Η καθημερινότητά μας χαρακτηρίζεται από έντονους ρυθμούς και ποικίλες προκλήσεις σε όλα τα επίπεδα, στοιχεία που πολύ εύκολα πυροδοτούν εντάσεις και θυμό. Στόχος του συγκεκριμένου βιωματικού εργαστηρίου είναι να δοθούν ποικίλες προσεγγίσεις ορθής διαχείρισης του θυμού, ώστε το άτομο να μπορεί να λειτουργεί σε ένα υγιές πλαίσιο ψυχικής ανθεκτικότητας, όπου η ηρεμία της ψυχής και της νόησης να είναι τα επικρατέστερα στοιχεία.

Ενδυναμώνοντας τα παιδιά με αναπηρία: Αντιμετώπιση των προκλήσεων κατά την περίοδο της πανδημίας

Δρ Σιμώνη Συμεωνίδου
Επίκουρη Καθηγήτρια Ενιαίας Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το εργαστήριο στοχεύει στην ανάδειξη του θέματος της ενδυνάμωσης των παιδιών με αναπηρία κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Αρχικά, θα αναφερθούν οι συνέπειες της πανδημίας στα παιδιά με αναπηρία και στις οικογένειές τους, με έμφαση τον τομέα της εκπαίδευσης. Θα παρατεθούν πρόσφατα αποτελέσματα ερευνών σύμφωνα με τα οποία τα παιδιά με αναπηρία δεν είχαν ίσες ευκαιρίες μάθησης με τα παιδιά χωρίς αναπηρία κατά την περίοδο αυτή. Στη συνέχεια, θα συζητηθεί ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην ενδυνάμωση των παιδιών με αναπηρία κατά τη διάρκεια της πανδημίας και θα παρουσιαστούν παραδείγματα εκπαιδευτικών πρακτικών που λειτούργησαν προς το συμφέρον των παιδιών με αναπηρία κατά την περίοδο αυτή.

Σχεδιάζοντας Μαθήματα που Περιλαμβάνουν Διαφοροποίηση και Γνωστική Πρόκληση

Δρ Σοφία Αγαθαγγέλου,
Λειτουργός Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού Α΄, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Το βιωματικό αυτό εργαστήριο εστιάζει στον σχεδιασμό μαθημάτων που επιχειρούν να εμπλέξουν μαθητές και μαθήτριες διαφορετικών επιπέδων ετοιμότητας σε γνωστικά απαιτητικά έργα, μέσω της διαφοροποίησης της διδασκαλίας. Οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες θα

έχουν την ευκαιρία να εμπλακούν σε διαδικασίες ανάπτυξης ενός σχεδίου μαθήματος χρησιμοποιώντας υλικό από τα βιβλία των Μαθηματικών Δημοτικής Εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, θα εμπλακούν σε διαδικασίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στον εντοπισμό προαπαιτούμενης γνώσης, στην επιλογή στόχων (βασικών και μετασχηματιστικών), στην ιεράρχηση δραστηριοτήτων και στην ανάπτυξη ενεργοποιητών (enablers) και δραστηριοτήτων επέκτασης (extenders). Προς τον σκοπό αυτό, θα αξιοποιηθεί το υλικό που έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ERASMUS+ Key Action 2 με τίτλο Enhancing Differentiated Instruction and Cognitive Activation in Mathematics Lessons by Supporting Teacher Learning (EDUCATE).

Υβριδικό μοντέλο Μάθησης μέσω Microsoft Teams

Δρ Θεοδώρα Κακουρή & Δρ Νικόλας Κανάρης,
Λειτουργοί Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η παρουσίαση δραστηριοτήτων που μπορούν να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν στο περιβάλλον Microsoft Teams, με σκοπό την ενίσχυση της μάθησης, συνδυάζοντας τη διά ζώσης διδασκαλία και την εξ αποστάσεως (υβριδικό μοντέλο). Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες που προκύπτουν από το Αναλυτικό Πρόγραμμα της Δημοτικής Εκπαίδευσης για μαθησιακό σχεδιασμό σε περιβάλλον Microsoft Teams. Θα δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση του Microsoft Teams για εξατομικευμένη και συνεργατική μάθηση.

Σημείωση:

*Τα άτομα που θα συμμετάσχουν στο εργαστήριο, χρειάζεται να είναι εξοικειωμένα με το Microsoft Teams και να γνωρίζουν βασικές λειτουργίες χρήσης της εφαρμογής (π.χ. δημιουργία ομάδας, προγραμματισμός και διεξαγωγή συναντήσεων, ανάρτηση περιεχομένου, ανάθεση εργασιών, και βασικές λειτουργίες του OneNote Class Notebook). Απαραίτητη θεωρείται η **υποβολή του λογαριασμού ηλ. ταχυδρομείου (e-mail) στο Microsoft 365 του ΥΠΠΑΝ** για κάθε συμμετέχοντα ή συμμετέχουσα, κατά τη διαδικασία δηλώσεων στο εργαστήριο. Πρόσθετα, οι συμμετέχοντες κι οι συμμετέχουσες θα πρέπει **να συμμετάσχουν με προσωπικούς Η.Υ.** και όχι με φορητές συσκευές τύπου smartphones.*

Βοηθώντας τα παιδιά μας να αντιμετωπίζουν περιόδους κρίσης

Δρ Ρόη Χαλαμανδάρη
Εκπαιδευτική Ψυχολόγος, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Η ανάγκη για την καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και δεξιοτήτων αντιμετώπισης δύσκολων καταστάσεων από τα παιδιά ήταν πάντοτε παρούσα. Ωστόσο, ποτέ δεν ήταν τόσο επιτακτική όσο φάνηκε να είναι τον τελευταίο χρόνο, όταν όλοι μας κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε μια κρίση πρωτοφανή τα τελευταία εκατό χρόνια. Το εργαστήριο εστιάζει στα βασικά στοιχεία και

τις δεξιότητες που μπορούν να συμβάλλουν στην ψυχο-συναισθηματική ενίσχυση των παιδιών, ώστε να είναι περισσότερο ψυχικά ανθεκτικά και ικανά στην αντιμετώπιση μίας κρίσης.

Διαχείριση δύσκολων συναισθημάτων και διαχείριση δύσκολων σκέψεων

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Λειτουργός ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Το συγκεκριμένο βιωματικό εργαστήριο αυτογνωσίας αποσκοπεί στην υποστήριξη και ψυχική ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα, αποσκοπεί στο να εξοπλίσει τους και τις εκπαιδευτικούς με γνώσεις, στάσεις, δεξιότητες και εργαλεία ψυχικής ανθεκτικότητας στην προσωπική τους ζωή, ακολουθώντας το γνωμικό "παρόλο που δεν μπορείς να εμποδίσεις τα πουλιά της θλίψης να πετούν πάνω από το κεφάλι σου, μπορείς να τα εμποδίσεις από το να φτιάξουν τη φωλιά τους στα μαλλιά σου" (κινέζικη παροιμία).

«Ακεσώ και Ιασώ: Ένα ταξίδι προαγωγής της Υγείας εν καιρώ πανδημίας»

Δρ Σούλα Ιωάννου, ΕΔΕ
Φιλιώ Σάββα, Σύμβουλος Αγωγής Υγείας

Το Αναλυτικό Αγωγής Υγείας έχει ως κεντρικό σκοπό να ενθαρρύνει τους μαθητές και τις μαθήτριες, τους και τις εκπαιδευτικούς και γενικά την κοινότητα να δρουν συλλογικά, έτσι ώστε να διεκδικούν περιβάλλοντα που υποστηρίζουν τις υγιείς επιλογές. Επίσης, στοχεύει στην ανάπτυξη κριτικής διερεύνησης της αλληλεξάρτησης ανάμεσα στην υγεία του ατόμου και στο οικονομικό, πολιτισμικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον στο οποίο ζει.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες, γονείς/κηδεμόνες και εκπαιδευτικοί καλούνται, μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα της Αγωγής Υγείας, να συνειδητοποιήσουν την πολυπλοκότητα των προβλημάτων υγείας και να δράσουν ενεργά ως φορείς προαγωγής της υγείας. Το εργαστήριο φέρνει τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες, μέσα από την ενεργό εμπλοκή τους, σε επαφή με τη φιλοσοφία και το περιεχόμενο του Αναλυτικού Προγράμματος Αγωγής Υγείας, τις τεχνικές και τρόπους διδασκαλίας του μαθήματος, καθώς και θέματα προγραμματισμού και αξιολόγησης.

Όλα αυτά θα παρουσιαστούν μέσα από παραδείγματα που ενσωματώνονται στο εγχειρίδιο η «Ακεσώ και Ιασώ: Ένα ταξίδι προαγωγής της Υγείας εν καιρώ πανδημίας».

**Σχεδιάζοντας κι αναπτύσσοντας διαδραστικές δραστηριότητες κι εκπαιδευτικό υλικό
για εξ αποστάσεως μάθηση**

Δρ Άντρη Αβρααμίδου & Στέλλα Λάμπη

Λειτουργοί Εργαστηρίου Εκπαιδευτικού Υλικού και Μεθοδολογίας
Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι ο σχεδιασμός κατάλληλων δραστηριοτήτων, καθώς η προσαρμογή ή/και η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, με σκοπό τη διασφάλιση της ενεργού συμμετοχής των μαθητών και των μαθητριών στη μαθησιακή διαδικασία. Σε αυτό το εργαστήριο, θα συζητηθούν θέματα εξ αποστάσεως διδασκαλίας, μάθησης κι αξιολόγησης και θα παρουσιαστούν βασικές αρχές σχεδιασμού διαδραστικών εξ αποστάσεως δραστηριοτήτων και καλές πρακτικές προσαρμογής κι ανάπτυξης κατάλληλου εκπαιδευτικού υποστηρικτικού υλικού.